

องค์การบริหารส่วนตำบลอุโตเจริญ อำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล

คำนำ

ตำบลอุโดเจริญประกอบด้วยประชากรที่มีความแตกต่าง หลากหลายทั้งทางด้านศาสนา วัฒนธรรม มีขนบธรรมเนียม จารีตประเพณีที่เป็นอัตลักษณ์ของแต่ละชุมชน แต่ความแตกต่างเหล่านี้ ก็ได้รับการหลอมรวมให้เป็นหนึ่งเดียวด้วยสำนึกรักบ้านเกิดและสำนึกความเป็นท้องถิ่นเดียวกันและแสดงออกมาในแนวทางที่เป็นเอกภาพในความหลากหลายทั้งด้านศิลปะ วัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนา จารีตประเพณี และ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญในวิถีชีวิตประจำวัน

องค์การบริหารส่วนตำบลอุโดเจริญ เป็นหน่วยงานสำคัญที่มีภารกิจหน้าที่ในการส่งเสริม การศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีงาม ของท้องถิ่น ตามมาตรา ๖๗ (๕) (๘) แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ โดยได้ร่วมกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลอุโดเจริญ จัดทำทะเบียนภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเป็นฐานข้อมูลสารสนเทศให้กับสถานศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประชาชน ที่มีความสนใจ ศึกษาเรียนรู้ หรือนำไปบูรณาการในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ร่วมกันอนุรักษ์สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น สืบต่อไป

สารบัญ

เรื่อง

หน้าที่

หมวดที่ ๑ ข้อมูลพื้นที่

๑

หมวดที่ ๒ สารัตถะเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

๒

หมวดที่ ๓ ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

๓

หมวดที่ ๑

ข้อมูลพื้นที่

ประวัติตำบลอุไ้เจริญ

ได้มีชายหนุ่มอิสลาม ๒ คน อพยพมาจากประเทศมาเลเซีย ชื่อ "อูแด" และ "อูเด็น" ทั้งสองเป็นพี่น้องกัน ได้มาตั้งถิ่นฐาน ณ บ้านอุไ้ ปัจจุบัน หลังจากนั้น นายอูแดได้เสียชีวิตลง นายอูเด็นผู้เป็นน้องชาย เดินทางกลับไปอยู่ประเทศมาเลเซียเหมือนเดิม เพื่อเป็นเกียรติแก่นายอูแด ชาวบ้านจึงได้เรียกชื่อบ้านว่า "อุไ้"

สภาพทั่วไปของตำบล

อาณาเขตตำบล

ทิศเหนือ ติดกับ ตำบลนิคมพัฒนา กิ่งอำเภอมะนัง จังหวัดสตูล

ทิศใต้ ติดกับ ตำบลแปะ-ระ อำเภอกาบัง จังหวัดสตูล

ทิศตะวันออก ติดกับ ตำบลควนกาหลง อำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล

ทิศตะวันตก ติดกับ ตำบลละงู อำเภอละงู จังหวัดสตูล

จำนวนประชากรของตำบล

จำนวนประชากรในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลอุไ้เจริญ จำนวน ๗,๓๐๖ คน และจำนวนหลังคาเรือน ๑,๙๙๕ หลังคาเรือน

ข้อมูลอาชีพของตำบล

อาชีพหลัก ทำสวน/ทำไร่

อาชีพเสริม ทำนา

หมวดที่ ๒

สาระเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

ความหมายของภูมิปัญญา

ภูมิปัญญา หรือ Wisdom หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ความเชื่อ ที่นำไปสู่การปฏิบัติเพื่อแก้ไข ปัญหาของมนุษย์ หรือ ภูมิปัญญา คือ พื้นความรู้ของปวงชนในสังคมนั้น ๆ และปวงชนในสังคมยอมรับรู้ เชื่อถือ เข้าใจ ร่วมกัน เรียกว่า ภูมิปัญญา

ภูมิปัญญาไทย หมายถึง องค์ความรู้ ความสามารถและทักษะของคนไทยอันเกิดจากการสั่งสม ประสบการณ์ที่ผ่านกระบวนการเรียนรู้ เลือกสรร ประมวล พัฒนา และถ่ายทอดสืบต่อกันมา เพื่อใช้แก้ปัญหา และพัฒนาวิถีชีวิตของคนไทยให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและเหมาะสมกับยุคสมัย ภูมิปัญญาไทยนี้มีลักษณะ เป็นองค์รวม มีคุณค่าทางวัฒนธรรมเกิดขึ้นในวิถีชีวิตไทย ซึ่งภูมิปัญญาท้องถิ่นอาจเป็นที่มาขององค์ความรู้ที่ ก่อเกิดขึ้นมาใหม่ที่จะช่วยในการเรียนรู้ การแก้ปัญหา การจัดการและการปรับตัวในการดำเนินวิถีชีวิตของคน ไทย ลักษณะองค์รวมของภูมิปัญญาที่มีความเด่นชัดในหลายด้านเช่น ด้านเกษตรกรรม ด้านอุตสาหกรรม และ หัตถกรรม ด้านการแพทย์แผนไทย ด้านการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ด้านกองทุนและธุรกิจชุมชน ด้านศิลปกรรม ด้านภาษาและวรรณกรรม ด้านปรัชญา ศาสนา และประเพณี และด้านโภชนาการ วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญา

ภูมิปัญญาชาวบ้าน หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น (Folk Wisdom) ได้มีผู้ให้ความหมายดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (๒๕๓๙ : ๒) หมายถึง ความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ในชีวิตของคนเราผ่าน กระบวนการศึกษา สังเกตคิดวิเคราะห์จนเกิดปัญญา และตกผลึกมาเป็นองค์ความรู้ที่ประกอบกันขึ้นมาจาก ความรู้เฉพาะหลาย ๆ เรื่อง ความรู้ดังกล่าวไม่ได้แยกย่อยออกมาเป็นศาสตร์ เฉพาะสาขาวิชาต่าง ๆ อาจกล่าว ได้ว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นจัดเป็นพื้นฐานขององค์ความรู้สมัยใหม่ที่จะช่วยในการเรียนรู้ การแก้ปัญหา การจัดการ และการปรับตัวในการดำเนินชีวิตของคนเรา ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นความรู้ที่มีอยู่ทั่วไปในสังคม ชุมชนและใน การตัวของผู้นั้น หากมีการสืบค้นหาเพื่อศึกษา และนำมาใช้ก็จะเป็นที่รู้จักกันเกิดการยอมรับ ถ่ายทอดและ พัฒนาไปสู่คนรุ่นใหม่ตามยุคตามสมัยได้

กรมวิชาการ (๒๕๔๐ ก, หน้า ๓) ได้ให้ความเห็นไว้ว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง ความรู้ และ ประสบการณ์ทั้งหลายของชาวบ้านในท้องถิ่นที่ใช้แก้ปัญหา หรือดำเนินชีวิต โดยได้รับ การถ่ายทอดกันกรอง กันมายาวนาน

กฤษณา วงษาสันต์(๒๕๔๒, หน้า ๕๓) กล่าวว่า ภูมิปัญญาเป็นการเชื่อมโยงไปถึง ประสบการณ์ ความรู้ทางตรงของคนในท้องถิ่น ที่ได้จากการสะสมประสบการณ์จากการทำงาน การประกอบอาชีพและการ เรียนรู้จากธรรมชาติแวดล้อมต่าง ๆ และถ้าจะพิจารณาภูมิปัญญาท้องถิ่น เฉพาะด้านที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีแล้ว นั้น หมายถึง เทคนิควิทยาพื้นบ้านได้ด้วย ว่าสามารถทำสิ่ง ต่าง ๆ ได้อย่างไร โดยมีองค์ประกอบ ๒ ประการ คือเครื่องมือในการทำสิ่งนั้น ๆ และกระทบกับ ขั้นตอนในการทำสิ่งนั้น ๆ ซึ่งสามารถแยกได้ในลักษณะความรู้ ที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมและความจำเป็นในท้องถิ่นหรือชุมชน ในอันที่ จะเป็นทางเลือก ในการดำรงชีวิตของคนในที่นั้น ๆ

อานันท์ กาญจนพันธุ์(๒๕๔๔, หน้า ๑๗๐-๑๗๑) กล่าวว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นกระบวนการ เรียนรู้ ตลอดเวลาและในภูมิปัญญาท้องถิ่นมีกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องจึงอาจเรียกได้ว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็น Situated Knowledge หมายความว่า เป็นความรู้ที่ขึ้นอยู่กับปรับเปลี่ยนไป ตามสถานการณ์หากในสังคม

ต่าง ๆ ปรากฏจากกระบวนการเรียนรู้ถึงแม้จะมีปัญญาก็ใช้ไม่ได้กับ การพัฒนา เพราะการพัฒนา หมายถึง สถานการณ์ที่ไม่คงที่สถานการณ์ที่ผันแปรตลอดเวลา มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาถ้าหากความรู้ได้ ผ่านกระบวนการเรียนรู้ก็ไม่สามารถที่จะเท่าทัน การเปลี่ยนแปลง ดังนั้น ภูมิปัญญาท้องถิ่นจึงต้องมีการปรับตัว ให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ตลอดเวลา เพราะภูมิปัญญา มีระบบความรู้ที่ผสมผสานอยู่อันนี้เป็น ลักษณะสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่นอีกอย่างหนึ่ง

จากทัศนะทั้งหมดดังกล่าวมานี้ สามารถสรุปได้ว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง ความรู้ ความสามารถ หรือระบบของความรู้ที่เกิดจากการสั่งสมจากประสบการณ์ที่มีคุณค่า ของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นเพื่อใช้ในการ แก้ปัญหา การจัดการ และการปรับตัวให้เหมาะสมแก่ การเปลี่ยนแปลงของบริบทของสังคม เป็นความรู้ที่ สร้างสรรค์เป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป

ลักษณะของภูมิปัญญา

เอี่ยม ทองดี (๒๕๔๒ : ๕-๖) ได้กล่าวว่าภูมิปัญญามีลักษณะเป็นนามธรรมอย่างน้อยต้องประกอบด้วย องค์ประกอบต่าง ๆ เหล่านี้ คือ

๑. ความคิด เป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด ที่เรียกว่า Cognitive System ซึ่งประกอบด้วยระบบ ประสาท ระบบสมอง และต่อมต่าง ๆ ทำหน้าที่คิดให้แก่ร่างกายและนักมานุษยวิทยาเชื่อว่าทำงานอยู่นอกเหนือจากการบงการของร่างกาย หมายถึง ทั้งส่วนที่เป็นจินตนาการและผลของการวิเคราะห์และ สังเคราะห์จากสภาพแวดล้อมทั้งทางธรรมชาติและสังคมวัฒนธรรม ซึ่งความคิดดังกล่าวนี้จะเป็นแหล่งสำคัญ หรือที่มาของความรู้อันเป็นองค์ประกอบของภูมิปัญญาในระดับถัดไป

๒. ความรู้ มีการนำมาใช้ในลักษณะต่าง ๆ เช่น องค์ความรู้ ภูมิรู้ ปรากฏอยู่ในแนวคิด ทฤษฎีญาณ วิทยาที่ว่าด้วยทฤษฎีแห่งความรู้ การสืบค้นกำเนิดแห่งความรู้ และธรรมชาติของความรู้ การหาคำตอบว่าตรงกับความเป็นจริงหรือไม่ หรือว่าความรู้เป็นเพียงการพิจารณาเทียบเคียง ซึ่งไม่ตรงกับข้อเท็จจริงและยังสืบค้น ความรู้เรื่องกาล (Time) อวกาศ (Space) เนื้อสาร (Substance) สัมพันธภาพ (Relation) และความเป็นเหตุ เป็นผล (Causality) องค์ความรู้เป็นหมวด ๆ (Category) ความรู้ หรือองค์ความรู้เป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่งของภูมิปัญญาที่กล่าวข้างต้น

๓. ความเชื่อ เป็นพื้นฐานสำคัญยิ่งของสังคมมนุษย์ มนุษย์แต่ละกลุ่มมีความเชื่อแตกต่างกันไป ซึ่ง ความเชื่อก็คือความศรัทธาหรือยึดมั่นถือมั่น ซึ่งเป็นแกนสำคัญในการดำเนินชีวิตและความมั่นคงของสังคม ความเชื่อมีอยู่หลายระดับทั้งในการดำเนินชีวิตประจำวันอันเป็นความเชื่อโดยทั่วไป และความเชื่อที่เกี่ยวกับ วิญญาณ โลกนี้ โลกหน้า ความดี ความชั่ว นรก สวรรค์ บาปบุญคุณโทษ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญยิ่งในภูมิ ปัญญา

๔. ค่านิยม คือ สิ่งที่คนสนใจ ความปรารถนาอยากจะมี อยากจะเป็นที่ยกย่อง สรรเสริญ หรือเป็นสิ่งที่ บังคับต้องทำ ต้องปฏิบัติ มีความรักและมีความสุขเมื่อได้เห็นหรือได้สิ่งเหล่านั้นมา ค่านิยมจึงเป็นพื้นฐานของ การจัดรูปแบบพฤติกรรมที่ปรากฏอยู่ภายใน และแสดงออกเป็นพฤติกรรมในลักษณะต่าง ๆ ทางกาย วาจา และความคิด โดยสรุปค่านิยมเป็นพื้นฐานสำคัญทางภูมิปัญญา เป็นบ่อเกิดพฤติกรรมของบุคคลแต่ละสังคม

๕. ความเห็น คือ ภาวะที่เกิดขึ้นหลังจากบุคคลหรือชุมชน ได้พิจารณาและใคร่ครวญโดยรอบคอบแล้ว จึงลงมติตัดสินใจ ว่าควรแสดงออกในลักษณะอย่างไร เช่น เห็นด้วย ทำตาม ยอมรับ ปฏิเสธ ร่วมมือ กระทำ หรือดำเนินการ ด้วยเห็นว่าดี ชั่ว เหมาะสม ไม่เหมาะสม เป็นบาป เป็นบุญ เป็นต้น ซึ่งความเห็นในลักษณะ ดังกล่าวนี้นี้เป็นภูมิปัญญาประการหนึ่งที่มีผลสำคัญยิ่งต่อพฤติกรรมที่แสดงออกมาทั้งกาย วาจา และจิตใจ

๖. ความสามารถ หมายถึง ศักยภาพและประสิทธิภาพที่มีอยู่ภายในบุคคล เช่น ชุมชนในการที่จะจัดการเรื่องใดเรื่องหนึ่งในลักษณะเดียวกับสิ่งที่เรียกว่า “พรสวรรค์” ซึ่งเป็นผลมาจากลักษณะทางกายและจิตใจร่วมกัน โดยแต่ละคนหรือชุมชนย่อมจะต้องมีแตกต่างกัน เช่น การที่บางคนสามารถปาฐกถาได้ดี ลำดับเนื้อหาและการแสดงทุกอย่างเป็นที่ชื่นชม ซึ่งถือว่าเป็นผลมาจากความสามารถที่มีอยู่ในบุคคลนั้น ๆ ฉะนั้นความสามารถจึงเป็นภูมิปัญญาอีกประการหนึ่ง

๗. ความฉลาดไหวพริบ หมายถึง ทักษะที่ปรากฏอยู่ภายในจิตใจ หรือจิตวิญญาณ เป็นสิ่งที่สามารถนำมาใช้แก้ไขป้องกันควบคุมเหตุการณ์ต่าง ๆ ไม่ให้เกิดเป็นปัญหาขึ้นหรือให้เป็นไป ตามที่ตนเองหรือชุมชนต้องการ

ดังนั้น องค์ประกอบของภูมิปัญญาจึงมีส่วนสำคัญที่จะทำให้ภูมิปัญญาที่มีอยู่เกิดคุณค่าแก่ความภาคภูมิใจซึ่งได้แก่ ความคิดที่เกิดจากการจินตนาการจากสภาพแวดล้อมที่มีอยู่ในสังคม ความรู้ที่เกิดจากภูมิความรู้ที่ได้จากการทดสอบทดลองหลายครั้งจนได้ความรู้ที่แท้จริง ความเชื่อถืออันเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตที่มีบาปบุญคุณโทษ และจิตวิญญาณเข้ามาเกี่ยวข้องค่านิยมที่คนในสังคมให้การยกย่องเชิดชูว่าเป็นสิ่งดีงามควรค่าแก่การอนุรักษ์ให้มีการสืบทอดแก่ลูกหลาน ความเห็นที่เกิดจากพิจารณารอบคอบจากชุมชนจนเกิดการยอมรับด้วยความจริงใจ ความสามารถอันเกิดจากพรสวรรค์หรือจากการฝึกฝนจนสามารถแก้ปัญหาของชุมชนได้ ความฉลาดไหวพริบการแก้ไข เช่นกัน ย่อมเกิดขึ้นจากจินตนาการ ความรู้ ความสามารถ ความเชื่อ และค่านิยม การสั่งสมประสบการณ์ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว จนสามารถสร้างองค์ความรู้และสังเคราะห์ใหม่ให้มีความก้าวหน้าและนำมาใช้งานได้ดีมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ภูมิปัญญาเหล่านี้สะท้อนออกมาเป็น ๓ ลักษณะที่สัมพันธ์ใกล้ชิดกัน คือ

๑. ความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกันคือ ความสัมพันธ์ระหว่างคนกับโลก สิ่งแวดล้อม สัตว์ พืช ธรรมชาติ
๒. ความสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ ที่ร่วมกันในสังคมหรือในชุมชน
๓. ความสัมพันธ์กับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ สิ่งเหนือธรรมชาติ สิ่งที่ไม่สามารถสัมผัสได้

ความสำคัญของภูมิปัญญา

นิธิ เอียวศรีวงศ์ (๒๕๓๖ : ๓) ได้แบ่งความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้ ๔ ประการ คือ

๑. ความรู้และระบบความรู้ ภูมิปัญญาไม่ใช่สิ่งที่เกิดแวบขึ้นมาในหัว แต่เป็นระบบความรู้ที่ชาวบ้านมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ เป็นระบบความรู้ที่ไม่เป็นวิทยาศาสตร์ ฉะนั้นในการศึกษาเข้าไปดูว่าชาวบ้าน “รู้อะไร” อย่างเดียวไม่พอต้องศึกษาด้วยว่าเขาเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้นอย่างไร

๒. การสั่งสมและการกระจายความรู้ ภูมิปัญญาเกิดจากการสั่งสม และกระจาย ความรู้ ความรู้นั้นไม่ได้ลอยอยู่เฉย ๆ แต่ถูกนำมาบริการคนอื่น เช่น หมอพื้นบ้าน ชุมชน สั่งสมความรู้ทางการแพทย์ไว้ในตัวคน ๆ หนึ่ง โดยมีกระบวนการที่ทำให้เขาสั่งสมความรู้ เราควรศึกษาด้วยว่ากระบวนการนี้เป็นอย่างไร หมอคนหนึ่งสามารถสร้างหมอคนอื่นต่อมาได้อย่างไร

๓. การถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาชาวบ้านไม่ได้มีสถาบันถ่ายทอดความรู้แต่มีกระบวนการถ่ายทอดที่ซับซ้อน ถ้าเราต้องการเข้าใจภูมิปัญญาท้องถิ่น เราต้องเข้าใจกระบวนการถ่ายทอดความรู้จากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่งด้วย

๔. การสร้างสรรค์และปรับปรุง ระบบความรู้ของชาวบ้านไม่ได้หยุดนิ่งอยู่กับที่แต่ถูกปรับเปลี่ยนตลอดมา โดยอาศัยประสบการณ์ของชาวบ้านเอง เรายังขาดการศึกษาว่าชาวบ้านปรับเปลี่ยนความรู้ และระบบความรู้เพื่อเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงอย่างไร

ประเภทของภูมิปัญญา

มณีนีภา ชูติบุตร (๒๕๓๘ : ๒๑) และนิคม ชมพูหลง (๒๕๔๒ : ๑๓๑) ได้แบ่งภูมิปัญญาท้องถิ่นออกเป็น ๔ กลุ่ม คือ

๑. คติ ความคิด ความเชื่อ และหลักการ เป็นพื้นฐานขององค์ความรู้ ที่ถ่ายทอดกันมา
๒. ศิลปะ วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียม ประเพณีที่เป็นแบบแผนของการดำเนินชีวิตที่ปฏิบัติ สืบต่อกันมา
๓. การประกอบอาชีพในแต่ละท้องถิ่นที่ได้รับการพัฒนาให้เหมาะสมกับกาลสมัย
๔. แนวคิดหลักปฏิบัติและเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ชาวบ้านนำมาใช้ในชุมชนเป็นอิทธิพลของความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

หมวดที่ ๓

ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

๑. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านเกษตรกรรม

ความสามารถในการผสมผสานองค์ความรู้ ทักษะ และเทคนิคด้านการเกษตรกับเทคโนโลยี โดยการพัฒนามาบนพื้นฐานคุณค่าดั้งเดิม ซึ่งสามารถพึ่งพาตนเองได้ในสภาวะการณ์ต่างๆ ทางตำบลอุไ้เจริญมี ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านเกษตรกรรม ดังนี้

๑.๑ การทำปุ๋ยหมัก

นายเสถียร ทองขาวบัว

ที่อยู่ 85 ม.9 ต.อุไ้เจริญ อ.ควนกาหลง จ.สตูล
ภูมิปัญญาเรื่องการทำปุ๋ยหมัก

๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรม

งานช่างที่ทำด้วยมือหรืออุปกรณ์ง่าย ๆ อาศัยทักษะและเน้นประโยชน์ใช้สอยเป็นหลัก โดยทั่วไปเป็นผลิตภัณฑ์ที่แสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรม สามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้ ดังนี้

๒.๑ การทำไ้ดักปลาและข้องไ้ปลา

นายโยบ หล้งเมือง

ที่อยู่ 120 ม.6 ต.อุไ้เจริญ อ.ควนกาหลง จ.สตูล
ภูมิปัญญาเรื่องการทำเครื่องจักรสาน (ไ้ดักปลา)

นายกันภัย เรืองแก้ว

ที่อยู่ 84 ม.3 ต.อุไ้เจริญ อ.ควนกาหลง จ.สตูล
ภูมิปัญญาเรื่องการทำเครื่องจักรสาน (ไ้ดักปลา)

นายดลละ มานิต

ที่อยู่ 100 ม.6 ต.อุไ้เจริญ อ.ควนกาหลง จ.สตูล
ภูมิปัญญาเรื่องการทำไ้ดักปลา และข้องไ้ปลา

๒.๒ การทำไม้กวาดดอกหญ้า

น.ส.ดวงหทัย ทองคำ

ที่อยู่ 210 ม.7 ต.อุไ้เจริญ

อ.ควนกาหลง จ.สตูล

ภูมิปัญญาเรื่องการทำไม้กวาดดอกหญ้า

๒.๓ การสานตะกร้าด้วยไม้ไผ่ การสานชะลอม

นางเพลิน แก้วกาสอน

ที่อยู่ 51 ม.9 ต.อุไ้เจริญ อ.ควนกาหลง จ.สตูล

ภูมิปัญญาเรื่องการสานตะกร้าด้วยไม้ไผ่ การสานชะลอม

๓.ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการแพทย์ไทย

การแพทย์เกี่ยวกับการตรวจ วินิจฉัย บำบัด รักษา หรือป้องกันโรค หรือการส่งเสริมและฟื้นฟูสุขภาพของมนุษย์หรือสัตว์ การผดุงครรภ์ การนวดไทย และให้หมายความรวมถึงการเตรียมการผลิตยาแผนไทย และการประดิษฐ์อุปกรณ์ และเครื่องมือทางการแพทย์ ทั้งนี้โดยอาศัยความรู้หรือตำราที่ได้ถ่ายทอดและพัฒนาสืบต่อกันมา ดังนี้

๓.๑ การบำบัดพยาธิ

นายผัน ทองนอก

ที่อยู่ 190 ม.3 ต.อุไ้เจริญ อ.ควนกาหลง จ.สตูล

ภูมิปัญญาเรื่องการบำบัดพยาธิ

๓.๒ การคัดท้อง

นางสงวน แก้วสุวรรณ

ที่อยู่ 153/1 ม.3 ต.อุไ้เจริญ อ.ควนกาหลง จ.สตูล

ภูมิปัญญาเรื่องการคัดท้อง แต่งท้องคนตั้งครรภ์

นางมาฉะ จิเร

ที่อยู่ 176 ม.6 ต.อุไ้เดจริญ อ.ควนกาหลง จ.สตูล
ภูมิปัญญาเรื่องหมอบีบ หมอดำแย

๔. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศิลปกรรม

ความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะสาขาต่างๆ เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม นาฏศิลป์ ดนตรี ทัศนศิลป์ คีตศิลป์ การละเล่นพื้นบ้าน และนันทนาการ มีดังนี้

๔.๑ ภูมิปัญญาเรื่องการประดิษฐ์ภาพปูนดำ

นายอดุลย์ หนูฤทธิ์

ที่อยู่ 55 ม.1 ต.อุไ้เดจริญ อ.ควนกาหลง จ.สตูล
ภูมิปัญญาเรื่องการประดิษฐ์ภาพปูนดำ

๔.๒ ภูมิปัญญาเรื่องขับร้องเพลงเรือกล่อมเด็กนอน

นางสมบุรณ์ เลื่อนเกื้อ

ที่อยู่ 29 ม.2 ต.อุไ้เดจริญ อ.ควนกาหลง จ.สตูล
ภูมิปัญญาเรื่องขับร้องเพลงเรือกล่อมเด็กนอน

๕. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอื่นๆ

ภูมิปัญญาชาวบ้านด้านศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณีใช้ในการปรับประยุกต์พิธีกรรมทางศาสนา เพื่อความมั่นคงของชุมชน ประเพณีเกี่ยวกับชีวิต ตั้งแต่เกิดจนตาย เช่น ประเพณีการเกิด การบวช การแต่งงาน การตาย ฯลฯ อาหารไทย อาหารพื้นบ้าน เป็นต้น

๑. การทำขนม

นางสาวโสภา เวชสิทธิ์

ที่อยู่ 205 ม.7 ต.อุไ้เดจริญ อ.ควนกาหลง จ.สตูล
ภูมิปัญญาเรื่องการทำขนมไทย

๕. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านอื่นๆ (ต่อ)

๑. การทำขนม

นางวรรณ ฉิ้นน้อย

ที่อยู่ 45/2 ม.2 ต.อุไ้เจริญ อ.ควนกาหลง จ.สตูล
ภูมิปัญญาเรื่องการทำขนมไทย

นางมิต๊ะ มานิต

ที่อยู่ 40 ม.6 ต.อุไ้เจริญ อ.ควนกาหลง จ.สตูล
ภูมิปัญญาเรื่องการทำขนมจุ้้น ขนมลา ขนมใส่ไส้

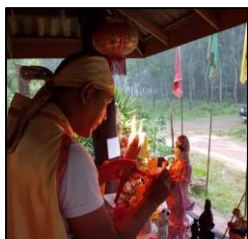
๒. การทำปลาสาม

นางไร ชาวขอบ

ที่อยู่ ม.6 ต.อุไ้เจริญ อ.ควนกาหลง จ.สตูล
ภูมิปัญญาเรื่องการทำปลาสาม

๓. ศาสนาและประเพณี

สงวน ศรีมะหันโต

อัครเตชา ราชสุวรรณ

ที่อยู่ 177 ม.7 ต.อุไ้เจริญ
อ.ควนกาหลง จ.สตูล
ภูมิปัญญาเรื่อง ศาสนาประเพณี

สงวน ศรีมะหันโต

ที่อยู่ 79 ม.7 ต.อุไ้เจริญ
อ.ควนกาหลง จ.สตูล
ภูมิปัญญาเรื่อง ศาสนาประเพณี

